Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2016-01884

EUE Sotaniemi Anna(UM), Wood Päivi(UM) 29.06.2016

Asia
Liikenneneuvosto 7.6.2016

Kokous
Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 07.06.2016 - 07.06.2016

Alankomaiden EU-puheenjohtajuuskauden ainoa virallinen liikenneneuvosto pidettiin Luxemburgissa 7.6.2016. Kokouksessa Suomea edusti liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner valtuuskuntineen. Liikenneneuvostossa saavutettiin neuvoston yleisnäkemys sisävesiliikenteen ammattipätevyyksiä koskevasta direktiiviehdotuksesta. Lentoliikenteen osalta neuvosto antoi komissiolle puheenjohtajan ehdotuksen mukaiset mandaatit aloittaa lentoliikennesopimusneuvottelut Kaakkois-Aasian valtioiden liiton (ASEAN), Qatarin, Yhdistyneiden arabiemiirikuntien sekä Turkin kanssa. Lisäksi liikenneneuvostossa käytiin periaatekeskustelu vuonna 2015 paljastuneiden henkilöautojen päästömanipulointien tutkinnan myötä esiin nousseista ongelmista dieselautojen typenoksidipäästöjä koskevissa tyyppihyväksyntäsäädöksissä sekä tarvittavista toimista valvonnan tehostamiseksi. Ministerit keskustelivat myös kansainvälisen lentoliikenteen markkinaehtoisen päästöjen hyvitysjärjestelmän valmistelusta Kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestössä (ICAO). Lisäksi kokouksessa kuultiin puheenjohtajan tilanneselvitys siviili-ilmailun turvallisuutta ja Euroopan lentoturvallisuusvirastoa (EASA) koskevan asetuksen uudistamisesta. Muissa asioissa kuultiin mm. Slovakian informaatio tulevan EU-puheenjohtajuuskauden työohjelmasta liikenteen osalta.

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Ilmailu

8. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 kumoamisesta **(ensimmäinen käsittely)**
Toimielinten välinen asia: 2015/0277 (COD)
Tilanneselvitys

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajan edistymisraportin.

Vesiliikenne

9. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ammattipätevyyksien tunnustamisesta sisävesiliikenteen alalla sekä neuvoston direktiivin 96/50/EY ja neuvoston direktiivin 91/672/ETY kumoamisesta **(ensimmäinen käsittely)**

Neuvosto saavutti yleisnäkemyksen

Yleisnäkemyksen saavuttaminen sisävesiliikenteen ammattipätevyyksien tunnustamista koskevasta direktiiviehdotuksesta oli puheenjohtajamaa Hollannille selkeä prioriteetti. Puheenjohtaja toi esille avauspuheenvuorossaan myös soveltamisalaan liittyvät haasteet ja sen, kuinka puheenjohtaja yritti ratkaista eri jäsenmaita koskevat tilanteet, erityisesti niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa sisävesiliikenne on vähäistä.

Komissio toi esille, että soveltamisalaan tehdyt eri poikkeusvaihtoehtoehdot eivät palvele direktiivin tarkoitusta, työvoiman vapaa liikkuvuus ei toteudu toivotulla tavalla ja Euroopan sisävesiliikenteen säännöstön (CEVNI) poistaminen 8 artiklasta ei ole tarkoituksenmukaista.

Puheenvuoroja käyttivät pääsääntöisesti ne jäsenmaat, jotka eivät katso kuuluvansa direktiivin soveltamisalan piiriin (LT, EL, SI, PT ja FI). Puheenvuoroissa nousi esille maantieteestä johtuvat eroavaisuudet jäsenmaiden kesken (EL, FI ja LT) sekä sisävesialueiden eristäytyneisyys Euroopan sisävesiverkosta (FI ja SI). Lisäksi tulevia puheenjohtajia kehotettiin pitäytymään nyt saavutetussa yleisnäkemyksen tekstissä soveltamisalan osalta, kun trilogi-neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa aloitetaan.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Horisontaaliset asiat

10. Dieselautojen typen oksidien päästöt
Periaatekeskustelu

Neuvosto kävi periaatekeskustelun vuonna 2015 paljastuneiden henkilöautojen päästömanipulointien tutkinnan myötä esiin nousseista ongelmista dieselautojen typenoksidipäästöjä koskevissa tyyppihyväksyntäsäädöksissä sekä tarvittavista toimista valvonnan tehostamiseksi. Puheenjohtaja oli jakanut ennakkoon keskustelua ohjaavat kysymykset. Puheenjohtaja tavoitteli keskustelun avulla jäsenmaiden näkemyksiä siitä, onko lainsäädäntö liian sallivaa sekä siitä, miten lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa voitaisiin kehittää esimerkiksi hyödyntämällä tietoja parhaasta saatavilla olevasta tekniikasta.

Komissio painotti omassa avauspuheenvuorossaan, että kansallisilla viranomaisilla on vastuu valvoa säädösten toteuttamista kansallisilla tasoilla markkinavalvonnan avulla ja totesi, että myös autojen valmistajilla on vastuu. Säädösten ja täytäntöönpanon uskottavuus liittyy tiukasti toimiin kansallisilla tasoilla. Komission näkemyksen mukaan nykyinen lainsäädäntö kieltää huijauslaitteet, ja komissio on valmis tarjoamaan tulkintaohjeistusta.

Lainsäädännön muutosten osalta komissio totesi niiden vievän paljon aikaa. Jatkotyössä komissio tarvitsee teknistä tietoa ja tukea kansallisilta asiantuntijoilta.

DE oli toimittanut kokoukselle oman pohjapaperin, jossa esiteltiin jo tehtyjä toimia päästöhuijausten selvittämiseksi, analysointiin voimassaolevan lainsäädännön tulkintaepäselvyyksiä sekä esitettiin muutosta asetuksen 715/2007 5.2 artiklaan tulkintojen yhtenäistämiseksi. DE korosti, että tekniseen testaukseen liittyvät kysymykset tulee ratkaista EU-tasolla. Useat jäsenmaat nostivat esille 5.2 artiklan tulkinnan selkeyttämisen (erityisesti CZ, IT, PL, HU ja HR). Komission avauspuheenvuoro sai laajaa tukea, ja em. artiklan tiukka tulkinta sai myös kannatusta (DK). Tyyppihyväksynnän luotettavuus korostui monessa puheenvuorossa (DK), samoin kuluttajien luottamuksen palauttaminen (AT) ja valmistajien vastuu (EL). Ajonaikaisten päästöjen mittausten merkitys korostui (ES, LU, IT, IE).

Suomi korosti puheenvuorossaan pitävänsä komission ohjeistuksen antamista nykyisten sääntöjen tulkinnasta parempana kuin kiireellä valmisteltuja lainsäädäntömuutoksia. Lainsäädännön kehittämisessä Suomi kannattaa teknologianeutraalia, suoritusperusteista sääntelyä. Suomi korosti ajonaikaisia päästöjä koskevien uusien sääntöjen olevan tärkeä askel oikeaan suuntaan. Suomi piti myös tärkeänä, että päästöjen puhdistusjärjestelmät toimivat myös kylmissä lämpötiloissa.

Ilmailu

11. Neuvoston päätökset komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut kattavista lentoliikennesopimuksista kolmansien osapuolten kanssa

Ehdotus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kaakkois-Aasian valtioiden liiton (ASEAN) välillä tehtävän kattavan lentoliikennesopimuksen niistä asioista, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan

Ehdotus neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätökseksi Euroopan komission valtuuttamisesta neuvottelemaan jäsenvaltioiden puolesta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kaakkois-Aasian valtioiden liiton (ASEAN) välillä tehtävän kattavan lentoliikennesopimuksen niistä asioista, jotka eivät kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Qatarin välillä tehtävän kattavan lentoliikennesopimuksen niistä asioista, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan

Ehdotus neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätökseksi Euroopan komission valtuuttamisesta neuvottelemaan jäsenvaltioiden puolesta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Qatarin välillä tehtävän kattavan lentoliikennesopimuksen niistä asioista, jotka eivät kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Yhdistyneiden arabiemiirikuntien välillä tehtävän kattavan lentoliikennesopimuksen niistä asioista, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan

Ehdotus neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätökseksi Euroopan komission valtuuttamisesta neuvottelemaan jäsenvaltioiden puolesta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Yhdistyneiden arabiemiirikuntien välillä tehtävän kattavan lentoliikennesopimuksen niistä asioista, jotka eivät kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Turkin tasavallan välillä tehtävän kattavan lentoliikennesopimuksen niistä asioista, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan

Ehdotus neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätökseksi Euroopan komission valtuuttamisesta neuvottelemaan jäsenvaltioiden puolesta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Turkin tasavallan välillä tehtävän kattavan lentoliikennesopimuksen niistä asioista, jotka eivät kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan
Hyväksyminen

Neuvosto hyväksyi ASEAN:ia, Qataria, Arabiemiraatteja ja Turkkia koskevat neuvottelumandaatit.

Neuvosto hyväksyi neuvottelumandaatit puheenjohtajan ehdotusten pohjalta. CY antoi hyväksymisen yhteydessä Turkkiin liittyvän, lentoliikenteen turvallisuutta koskevan julistuksen. AT puolestaan antoi lausuman EU-neuvottelujen rinnalla tarvittaessa käytävistä kahdenvälisistä neuvotteluista. Lisäksi komissio antoi kaksi lausumaa, joista toinen liittyi komission näkemykseen lentoliikenteen yksinomaisesta EU-toimivallasta. Komissio antoi myös FI:n ja DE:n vaatimuksesta lausuman, jonka mukaan komissio antaa neuvostolle kahden vuoden päästä väliraportin neuvottelujen edistymisestä ja jossa todetaan kahdenvälisiä neuvotteluja voitavan käydä EU:n voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Käydyssä keskustelussa kiiteltiin yleisesti ottaen mandaattien määräaikaisuutta sekä pidettiin tärkeänä joustoa kahdenvälisille neuvotteluille (DE, UK, FI ja SI). FI, UK, IE ja EE olisivat kaikkien mandaattien osalta toivoneet liberaalimpaa ja avoimempaa lähestymistapaa. Puheenjohtajan ehdottamaa mandaattien määräajan kestoa (Qatar ja UAE kolme vuotta; Turkki ja ASEAN neljä vuotta) pidettiin laajasti kohtuullisina ja hyvänä kompromissina. Jäsenmaista FI, DK, DE ja AT olisivat tosin toivoneet kaikkien mandaattien osalta lyhyempiä määräaikoja. Pidettiin tärkeänä, että komissio pyrkii viemään neuvottelut loppuun mahdollisimman pikaisesti.

12. ICAOn yleiskokouksen valmistelu – aiheena maailmanlaajuinen markkinapohjainen toimenpide (Montreal, 27.9.–7.10.2016)
Keskustelu

Puheenjohtaja pohjusti keskustelua toteamalla EU:n tarvitsevan kunnianhimoisen, mutta samalla realistisen strategian ICAO:n syksyllä pidettävään yleiskokoukseen, jossa on tarkoitus hyväksyä kansainvälistä lentoliikennettä koskeva päästövähennysmekanismi. Komissio piti hyvänä ICAO:ssa vallitsevaa yleistä näkemystä kansainvälisten päästövähennystoimien tarpeellisuudesta. EU:n tulee varmistaa, että mekanismi ei johda yhtiöiden väliseen syrjintään, on ympäristövaikutuksiltaan tehokas ja tehokkaasti toimeenpantavissa. Käydyssä keskustelussa korostettiin EU:n keskeistä ja rakentavaan roolia neuvotteluissa, pidettiin tärkeänä joustavuutta ja avoimuutta EU:n kannassa sekä painotettiin vuoropuhelua ja liittoutumista kolmansien maiden kanssa. EU:n tulee välttää vastaavaa marginalisoitumista kuin vuoden 2013 yleiskokouksessa. Lisäksi korostettiin myös komission esille nostamia mekanismia koskevia kriteerejä syrjimättömyydestä ja tärkeydestä välttää kilpailun vääristymistä.

Muut asiat

13. a) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Neuvosto otti tiedoksi komission informaation matkustaja-alusten turvallisuutta koskevasta lainsäädäntöpaketista

Komissio kertoi jäsenmaille, että matkustaja-alusten turvallisuutta koskeva lainsäädäntöpaketti on julkaistu. Komissio toi esille lyhyesti, että vuonna 2009 annetussa kolmannessa meriturvallisuuspaketissa ei käsitelty erityisesti matkustaja-alusten turvallisuutta. Nyt annetussa lainsäädäntöpaketissa on tarkoitus erityisesti keskittyä seuraaviin asioihin: safe return to port, goal based-laskentaan alle 24 metrisille aluksille ja innovatiivisiin rakennusmateriaaleihin.

b) Euroopan GNSS-ohjelmat (EGNOS/GALILEO)
Komission tiedotusasia
Neuvosto otti tiedoksi komission tilannekatsauksen

c) Tieturvallisuus
Neuvosto otti tiedoksi Komission ja Tšekin valtuuskunnan tiedotusasian
Komissio toi esille liikennekuolemien kasvun vuodesta 2001 ja kertoi, että jäsenmaille on lähetetty kirje huhtikuussa asiaan liittyen. Komissio myös toi esille uusien tavoitteiden asettamisen ja mahdollisuuden edistää liikenneturvallisuutta uusilla keinoilla. Lisäksi CZ nosti esille Prahan ministeritasonkokouksen annista erityisesti pitkän tähtäimen yhteistyön tieliikenneturvallisuuden parantamisessa.

d) Tiedonanto epävirallisesta liikenne- ja ympäristöneuvostosta (14.–15.4.2016)
(Amsterdamin julistus)
Neuvoston otti tiedoksi puheenjohtajavaltion tiedotusasian

e) Komission tiedonanto "Ilmailustrategia Euroopalle"–
Euroopan ilmailualan huippukokouksen päätelmät (Amsterdam, 20.–21.1.2016)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
Kuultiin PJ:n raportti huippukokouksesta

f) EASAn työryhmä: konfliktialueet
Komission tiedotusasia
Neuvosto otti tiedoksi komissio informaation konfliktialueiden yli lentämistä koskevasta EASA:n työryhmän raportista.

g) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia

Neuvosto otti tiedoksi SK:n selvitys puheenjohtajakauden ohjelmastaan liikennesektorilla.
Lentoliikenteen osalta SK pyrkii EASA-asetuksen muuttamista koskevan yleisnäkemyksen saavuttamiseen. Kaudellaan valmistellaan myös ICAO:n yleiskokousta ja jatketaan keskustelua lentoliikennemandaateista. Sisävesiliikenteen ammattipätevyyksiä koskevan ehdotuksen ja EMSA-asetuksen muuttamisen suhteen SK aloittaa neuvottelut EP:n kanssa. Merenkulkuun liittyen aloitetaan matkustaja-alusten turvallisuutta koskevan lainsäädäntöpaketin käsittely neuvoston työryhmässä sekä käsitellään EU:n ehdotuksia IMO:oon. Rautateihin liittyen SK pyrkii neuvoston päätökseen valtuutuksesta aloittaa neuvottelut kansainvälistä rautateiden kauttakulkuliikennettä koskevasta yleissopimuksesta.

Lisäksi muissa asioissa PL oli pyytänyt keskustelua minimipalkkaan liittyen. Useat maat käyttivät puheenvuoroja. Komissio nosti esille omassa puheenvuorossaan Ranskan ja Saksan minimipalkkavaatimusten olevan komission tarkastelun alla tällä hetkellä. Tärkeää on eurooppalaisten sisämarkkinoiden toimivuus, vaikka käytetyt puheenvuorot jakaantuivat kahteen eri leiriin.

Suomen edustajat
Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner, Marianne Huusko (EUE) Laura Eiro (LVM), Veera Kojo (LVM), Päivi Wood (EUE), Anna Sotaniemi (EUE)

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	liikenne, liikennepolitiikka
Hoitaa	**LVM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIK, SM, TRAFI, UM, VM, VNK, YM